

NEDEN VETERİNER HEKİMLER?

*Tanrı Ülgen durmamış, ayrıca vermiş salık,
Bu dünyanın yanına yaratılmış üç balık.
Bu büyük balıkların üstüne dünya konmuş,
Balıklar çok büyükmüş dünyaya destek olmuş.
Dünyanın yanlarına iki de balık konmuş,
Dünya gezer olmamış, bir yerde kalıp donmuş.
(Altay Yaradılış Destanından)*

Altay yaradılış destanındaki balıklar dünyanın dengede durmasına simge olmuştur (Yaşar Çoruhlu, Türk Mitolojisinin Ana Hatları).

Birçok destan ve efsanede hayvanlara önemli anlamlar yüklenmesi dikkat çekicidir. Arkeolojik bulgular ışığında, tarih öncesi dönemde insanların mağara duvarlarına hayvan figürlerini ve avlanma şekillerini çizdiğini biliyoruz. O döneme ait kalıntılar, insanlar ve hayvanlar arasındaki ilişkide varlığımızı devam ettirmek için nelerin öncelikli olduğunu da hatırlatıyor. Açlık, güç ve birlikte yaşama zorunluluğu. Ve böylece devam etmiş insan ile hayvanlar arasındaki yaşamsal bağ...

İnsanoğlu, hayvanlar ile yaşadığı olaylara bağlı olarak onları ya kutsallaştırmış ya tehlike olarak görmüş ya gücün simgesi yapmış ya da gelecekte haberler getirdiğine inanmış. Masallarda kişileştirmiş, efsanelerde kahraman yapmış.

Türk toplulukları arasında yaygın olan efsanelerde dünyayı taşıdığına inanılan hayvanlardan birisi de öküzdür. Türkmenistan'ın Aşkabat şehrinde öküzün boynuzları üzerinde dünyayı taşıdığı anıt bu efsanelerden ilham alınarak yapılmış. Bu sebeple bazı toplumlarda -ki Hindistan'ı hepimiz biliriz- öküz hala kutsal hayvandır. Çok değil günümüzden yaklaşık 385 yıl öncesine kadar dünyanın düz olduğu ve öküzün boynuzları üzerinde durduğu düşüncesinin hâkim olduğunu da unutmayalım.

İnsan var olduğu süre boyunca hayvanlardan yararlanmış. Karnını doyurmak, yük taşımak, ulaşım, haberleşme, koruma, avcılık, ilaç, tarım, giyim, hava tahminlerinde (Ağustos böcekleri, kuşlar vb.), tehlike habercisi olarak ve yön bulmakta faydalanmıştır. Ayrıca helikopter böceği olarak da bilinen yusufçuk örneğinde olduğu gibi birçok bilimsel gelişmeye ilham vermiştir. Her iklim ve coğrafyaya uygun olarak farklı çeşitlilikteki hayvanların sağlığı işte tam da bu sebeplerden bir o kadar önemli olmuştur.

İlk veteriner hekimliğin başlangıcının M.Ö. 2000'li yıllarda Eski Mısır ve Babil dönemi olduğu tahmin edilmektedir. Yakın tarihimizde ise veteriner hekimliğin mesleki eğitimleri bilimsel anlamda ilk olarak 18.yy'da Fransa'da, ülkemizde ise 19.'yy da başladı. Bilimsel anlamda eğitimlerin başlangıcına kadar ise veteriner hekimler gerek hayvan gerekse insan sağlığı için yüzlerce yıl uğraş vermiştir. Buna ilk kayıtlı örneklerden, 1500'lü yıllarda asıl işi domuz kastrasyonu (kısırlaştırma) olan Jacob Nufer adlı veteriner hekimi verebiliriz. Jacob Nufer anne ve bebeğin hayatta kaldığı ilk sezeryan operasyonunu eşine yapmış ve doğan çocuğu 75 yaşına kadar yaşamış.

Kendi tarihimizde ise; Türk veteriner hekimleri Anadolu'ya geçerek orduya katılmış ve Mustafa Kemal Atatürk önderliğindeki milli mücadelede yer almıştır. Ulusal Kurtuluş Savaşı'nda hem lojistik hem de beslenme amaçlı öküzler, atlar ve koyunlar cephede

bulunuyordu. Bunların bakımı, beslenmesi, tedavileri ve askerleri korumak için önemli olan, zoonoz hastalıkların engellenmesi Türk veteriner hekimleri tarafından yapılmıştır. O yıllarda salgın hastalıklar artmış, savaşın ağır yıkım şartları ve veteriner hekimlerin sayıca yetersiz olması nedeniyle ciddi kayıplar yaşanmış. Özellikle sığır vebasası hastalığı ülke genelinde büyük kayıplara neden olmuş. Sığır vebasasına yakalanan öküzler ve Ruam hastalığına yakalanan atlar nedeniyle ordunun hareket kabiliyeti ve lojistik gücü zayıfladığında ise Türk veteriner hekimleri hazırladıkları aşı ve serumları uygulayarak savaşın seyrini değiştirmişlerdir. Bunun üzerine Mareşal Fevzi Çakmak, “Türk veteriner hekimleri olmasaydı bağımsızlığımızı kazanamayacaktık” demiştir.

Veteriner hekimler hem cephede işgal güçleri ile hem de hastalıklar ile mücadele ederek, Türk Ulusal Kurtuluş Savaşında gururla yer almışlardır. Veteriner Hekim Bakteriyolog Binbaşı Ahmet Bey ve Doktor Veteriner Hekim Yüzbaşı Kemal Cemil Bey bu uğurda şehit olan hekimlerimizden sadece birkaçıdır. İstiklal Marşı dizelerinin yazarı Mehmet Akif Ersoy’un mesleği veteriner hekimliktir.

2019 yılından itibaren insanlığın kaderini değiştiren COVID-19 salgınında ise tüm dünyada Veteriner Hekimler Tıp Hekimleri birlikte mücadele etmeye devam ediyor.

Dünya döndükçe insan ve hayvan, zincirin halkaları gibi birbirine bağlı olacaktır. Bu iki halkanın tam ortasında ise daima veteriner hekimler bulunacaktır.

Çünkü Veteriner Hekimler, insanlığı tedavi eder...

Dr.Özlem Hasanoğlu
Veteriner Hekimi
4 Ocak 2022

<http://www.tamsayfa.net/neden-veteriner-hekimler-makale,1030.html>